

Udenrigsministeriet

Folketingets Udenrigsudvalg

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Telefon +45 33 92 00 00
Telefax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
<http://www.um.dk>

Bilag

Sag/ID Nr.
2021-25133

Enhed
JTEU

Dato
9. juli 2021

URU alm. del spm. 360 – endeligt svar på spørgsmål fra Søren Søndergaard (EL) stillet den 17. juni 2021 til udenrigsministeren

Spørgsmål

Vil ministeren som opfølgning på samråd den 16. juni oversende et notat om, hvorvidt der er regler eller aftaler i det europæiske samarbejde, der gør, at Danmark ikke kan fremsende sager om krænkelse af menneskerettigheder i et andet EU-land i internationale fora som f.eks. FN's Menneskerettighedsråd m.m.?

Svar

Indledningsvist bemærkes det, at FN's Menneskerettighedsråd er det primære mellemstatslige forum i FN for spørgsmål vedrørende menneskerettigheder. Rådets beslutninger og resolutioner er ikke juridisk bindende. Rådets primære funktion er at sikre en effektiv gennemførelse af menneskerettighederne ifølge internationale konventioner og FN-instrumenter.

Rådet består af 47 medlemsstater som vælges for tre år ad gangen, på tværs af regionale grupper. Rådet kan adressere krænkelse af menneskerettighederne i enkelte lande og behandler ligeledes tematiske menneskerettighedsspørgsmål. I rådet er der ingen proceduremæssige begrænsninger for, hvilke landesituationer eller tematiske menneskerettighedsspørgsmål, der kan bringes op.

I forhold til, om der er regler eller aftaler i det europæiske samarbejde, der gør, at Danmark ikke kan fremsende sager om krænkelse af menneskerettigheder i et andet EU-land til for eksempel menneskerettighedsrådet bemærkes det først og fremmest, at der internt i

EU eksisterer en række mekanismer til at sikre medlemsstaternes overholdelse af grundlæggende rettigheder, når de agerer inden for EU-rettens anvendelsesområde. Der henvises i øvrigt til EUU B 266 spm. 4, hvor jeg redegør for EU's værdigrundlag, samt spm. 19 og 20 vedrørende traktatkrænkelssager.

EU-medlemsstaternes – herunder Danmarks - mulighed for at rejse krænkelser af menneskerettigheder i andre EU-lande i internationale fora er ikke direkte reguleret i traktaten. Der kan dog på baggrund af traktaten og retspraksis udledes en ramme for vurderingen af medlemsstaternes muligheder for at agere i international fora, såsom for eksempel FN's Menneskerettighedsråd.

Medlemsstaterne er i medfør af princippet om loyalt samarbejde i artikel 4, stk. 3, i Traktaten om den Europæiske Union (TEU) forpligtet til at respektere og bistå hinanden ved gennemførelsen af de opgaver, som følger af traktaterne. Medlemsstaterne skal ligeledes træffe foranstaltninger for at sikre opfyldelsen af de forpligtelser, som de er pålagt i henhold til EU-retten.

Princippet om loyalt samarbejde i artikel 4, stk. 3, TEU medfører en række forpligtelser for medlemsstaterne.

I forhold til internationalt samarbejde kan princippet om loyalt samarbejde betyde, at medlemsstaterne er forpligtede til at undlade bestemte handlinger, som vil være til skade for Unionens optræden udadtil. Medlemsstaterne skal i visse tilfælde således for eksempel afholde sig fra at stille forslag i internationale fora, hvis forholdet kan påvirke EU's retsorden eller sammenhængen i EU's eksterne repræsentation.

Medlemsstaterne er i forbindelse med deres deltagelse i internationale fora som f.eks. menneskerettighedsrådet således forpligtet til at sikre samarbejde med de øvrige medlemsstater. Det følger direkte af artikel 24, stk. 3, TEU, som foreskriver et tæt og loyalt samarbejde mellem Unionen og dens medlemsstater. I internationale organisationer skal det sikres, at interaktionen mellem EU-aktørerne og EU-medlemsstaterne er konsistent, og de skal så vidt muligt koordinere deres handlinger i lyset af centrale principper såsom enhed i Unionens og medlemsstaternes optræden udadtil, gennemsigtighed og loyalt samarbejde.

Princippet om enhed i Unionens og medlemsstaternes optræden udadtil betyder, at medlemsstaterne skal medvirke til at sikre EU's internationale troværdighed. For at sikre denne troværdighed kan det være en fordel,

såfremt EU selv formår at løse spørgsmål om evt. krænkelse i et medlemsland frem for at indbringe sagen for et internationalt forum. I det omfang EU's medlemsstater rejser interne uoverensstemmelser med andre EU-lande i internationale fora, kan det også åbne op for, at tredjelande i stigende grad kan så tvivl om EU's troværdighed udadtil.

Der kan herudover være øvrige forhold, der tilsiger, at det i praksis ofte vil være mere hensigtsmæssigt at håndtere spørgsmål om krænkelse i et andet EU-land i europæisk regi frem for i andre internationale fora. Dertil kommer, at det tætte og brede samarbejde i EU-regi skaber særlige muligheder for vedholdende politisk dialog og politisk pres, der går videre end de muligheder, som gør sig gældende i internationale fora.

På den baggrund er det min vurdering, at der er væsentlige argumenter, som taler for, at kritik af andre medlemsstater så vidt muligt skal håndteres internt i EU.

Med venlig hilsen

Jeppe Kofod